

Tisková zpráva

ČOSIV: V Národním plánu obnovy je třeba významně posílit zmírňování dopadů pandemie na duševní zdraví dětí a mladých lidí

Praha, 22.4.2021 - Česká vláda má do konce dubna navrhnout, jak využije 182 miliard korun, které může získat v rámci mimořádné podpory Evropské unie na obnovu škod způsobených probíhající pandemií a mírnění jejich dopadů na stav obyvatelstva. Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání (ČOSIV) upozorňuje na to, že v navrženém plánu obnovy výrazně převažuje podpora průmyslu a infrastruktury před podporou osob, které jsou pandemií skutečně poškozeny.

„Česká vláda opakovaně uvádí, že vzdělávání je její velká priorita. Když však dojde na konkrétní možnost promítnout tuto deklaraci do praxe, dostává se vzdělávání na druhou kolej až za průmysl. Tento plán je toho bohužel dalším příkladem,“ upozorňuje Klára Šimáčková Laurenčíková, předsedkyně ČOSIV.

Pro oblast vzdělávání je v plánu vyhrazeno jen 18 miliard, nejvýraznější část z této částky však opět směřuje do infrastruktury a nikoliv do podpory dětí. Nejvyšší částka, celých 7,156 miliard má směřovat do rozvoje akademických pracovišť a na dostavbu akademických objektů, další 3 miliardy na transformaci vysokého školství a 4,857 miliardy pak směřují do vybavení a digitalizace základních a středních škol.

České školy byly zavřené nejdéle v Evropě a nouzová opatření dopadla na děti přísněji než na dospělé. Negativní dopady jsou výrazné nejen v oblasti vzdělávání různě znevýhodněných dětí, ale také plošně v oblasti jejich duševního zdraví. Na skutečnou podporu znevýhodněných a pandemií ohrožených dětí však z NPO poputují jen necelé tři miliardy. Na podporu škol v sociálně vyloučených lokalitách má jít 1,475 miliardy. A na doučování dětí je aktuálně narozpočtováno 1,5 miliardy na období čtyř let. Tuto podporu zástupci ČOSIV oceňují - částka, která je na ni určena i rozsah podpory by však podle nich měly být výrazně vyšší.

V souvislosti se stále přetrvávající pandemií pak ČOSIV upozorňuje na to, že **do plánu zatím vůbec není zahrnuta podpora duševního zdraví dětí a mladých lidí.** „Denně se přitom setkáváme s příběhy o devastujících dopadech pandemie a uzavření škol na duševní zdraví dětí, učitelů i rodičů. Nezařadit tuto oblast do nejrozsáhlejšího plánu státní podpory je opravdu zarážející,“ dodává Laurenčíková.

„V souladu se skutečným záměrem NPO by v oblasti vzdělávání mělo být prioritou skutečné mírnění negativních dopadů pandemie do vzdělávání a duševního zdraví dětí. Dostavba akademických pracovišť je sice také důležitá, rozhodně ale tento cíl nikterak neplní,“ vysvětluje Klára Šimáčková Laurenčíková.

Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání proto navrhuje **zařadit do Národního plánu obnovy tři následující opatření směřující k přímé podpoře různě znevýhodněných dětí v každodenní praxi škol. A podpořit je částkou ve výši minimálně 2,5 miliardy korun.**

1.) Posílit kapacity pracovníků poskytujících psychosociální služby ve školách a školských zařízeních (školní psychologové, školní speciální pedagogové, sociální pedagogové)

2.) Rozvíjet dovednosti pedagogických pracovníků, aby se mohli ve škole intenzivně věnovat v podpoře duševního zdraví a minimalizaci dopadů traumatu na děti a mladé lidi

3.) Posílit téma duševního zdraví ve výuce i na pedagogických a dalších fakultách připravujících budoucí pedagogické pracovníky

„Na dlouhodobé negativní dopady pandemie na duševní zdraví dětí a mladých lidí a na to, že je třeba se na tuto oblast v rámci obnovy důrazně zaměřit přitom opakovaně upozorňuje i řada předních evropských i mezinárodních institucí jako jsou OECD nebo WHO,“ upozorňuje **Lenka Felcmanová**, místopředsdkyně a členka expertního týmu ČOSIV. Potřebné kapacity psychiatrů a dalších odborných pracovníků v oblasti duševního zdraví jsou přitom v současnosti v České republice výrazně přetíženy. Potřebu odborné pomoci dnes vyhledává velké množství dětí a mladých lidí, kteří ji před nástupem pandemie nepotřebovali. Podle Lenky Felcmanové je možnost posílit tuto podporu právě skrze školy velmi efektivní – děti v nich tráví velkou část dne a díky povinné školní docházce se podpora zprostředkovaná skrze školy může dostat téměř ke všem dětem.

ČOSIV dále navrhuje **využít část prostředků určených na nákup IT techniky a digitalizace základních a středních škol ve výši 1 miliardy k zpřístupnění témat souvisejících s podporou duševního zdraví v českých základní a středních školách.** Školy by tak v rámci investic do digitalizace mohly být vybaveny **interaktivními digitálními obrazovkami**, které umožňují do škol přinášet důležitá témata a informace pro děti atraktivní a interaktivní formou. Tyto interaktivní obrazovky (např. <https://amosvision.cz/cz>) mohou být kromě sdílení provozních informací škol využívány k předávání informací a postupů v oblasti podpory duševního zdraví a jakýchkoliv dalších zásadních témat a vzdělávacích obsahů. K žákům se tak díky nim mohou dostávat např. informace o tom, proč a jak pečovat o své duševní zdraví, kam se obrátit o radu a pomoc v případě duševních obtíží, velkého stresu, násilí v rodině nebo k věku přináležejících starostí, jaká jsou základní dětská práva, co je šikana a jak se jí bránit, obsahy primární prevence apod. Na vzniku informačních podkladů pro obrazovky se mohou podílet zástupci ministerstev, Národního ústavu duševního zdraví (NÚDZ), univerzit nebo neziskových organizací.

Vláda však na úpravy a doplnění navrženého Národního plánu obnovy nemá již moc času. Tento pátek bude ukončeno meziresortní připomínkové řízení tohoto materiálu a do konce dubna má vláda odeslat finální verzi plánu Evropské komisi.

Více informací poskytnete:

Klára Laurenčíková Šimáčková, předsdkyně České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání (ČOSIV)
tel.: 777 563 533
mail: klara.laurencikova@cosiv.cz

Lenka Felcmanová, místopředsdkyně České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání (ČOSIV)
tel.: 777 612 257
mail: lenka.felcmanova@cosiv.cz